

Poglej na griču tam-le pod sv. Ahacijem! Vidiš tisto-le bajto, ki sedi ob bregu in se ti skoro bojiš, da ne bi nate padla! Par dni je tega, kar sem bil v nji.

Majhna, očrnela soba, tla so izluknjana, vegasta, da bi si lahko nogo izvil, če ne paziš; v kotu črviva miza, nad njo dve podobni na steklo: sveti Janez in Jezušček z backom, obe sta počeni, eni manjka cel vogal in se vidi zadaj umazan pergamenast papir.

Na levi, pri peči je iz slabo poskobljanih desk zbito nekako korito. Postelja ni, pa je vendar ležišče — in na njem osemdesetletna starica. Kost in koža. Vse nagrbačeno in namrdano, po rokah, po licu. Kašelj jo nadleguje. Črni oblaki muh jo obletavajo, suha roka komaj giblje lipovo vejico, da odganja sitnice z lica. Mesto veje bi ji dal slikar koso — in dobil bi premijo za — sliko smrti. Toda nekaj bi moral izpustiti — nekaj ugovarja krepko smrti. Oči.

Majhne, precej globoko skrite v suhih votlinah: cele kožnate kape visé čez te votline, da se oči vidijo kakor dve žareči punčiči v temnem brlogu. In te oči — kaka

življenska sila, kaka junaška moč seva v njih!

Osemdeset dolgih let bede in trpljenja, let stradanja in prezebanja — a ta leta ji niso upognila duha. Telo so izsesala, izpila, kakor pajek svoj plen, a duša — je ostala močna in orjaška, da človek strmi in gleda, nazadnje zgane človek — moderni človek — z glavo in malomarno odide v mehkužni vrtinec, kjer se pleše po prstih — obriše si čelo, da pozabi junakinjo, ki ni branja vredna...

Ali nismo kruto krivični?

Nekdo me je poklical. — Službeni opravke. — Prihuljen izlezem iz ulnjaka. Ko zaprem dverca, se mi zazdi, da sem zaprl v to ozko celico velike misli, hrepenenje po orjaških idejah, ki zabučé, kakor top, če se sprožijo s pravim ognjem med ljudstvo. Vem, da pojdem sam zopet v vrtinec mehkih, sanjavih modernikov in vrnivši se nazaj bom morda čital današnje misli, morda se bom tudi kupal — pa hkrati skeptično vzdihnil:

Video meliora proboque, deteriora sequor...

(Dalje.)

SORIN:

SVITA DAN SE NAD GORO...

Svita dan se nad goro,
nad zemljo meglica vstaja,
iz vasice pa odhaja
ljudstvo bedno, žalostno
v daljno, tujo deželó.

Nad gorami zarja vzhaja,
up za upom v srcu vstaja
množici, ko zre na holmce,
ki jih že obseva solnce,
da blesté se kot zlato...

